

Asia: VN/10783/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi kriittisten raaka-aineiden hankkeiden yhteyspisteestä ja strategisten hankkeiden etusijasta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kriittisten raaka-aineiden asetuksesta ja nyt lausunnolla olevasta lakiehdotuksesta seuraa viranomaisille lisäresurssitarpeita, ja muutokset vaikuttavat ELY-keskusten osalta etenkin YVA-lain mukaisen yhteysviranomaisen voimavaroihin. Varsinais-Suomen ELY-keskus korostaa lisäresursoinnin tärkeyttä, etenkin ottaen huomioon, että YVA-yhteysviranomaisen resurssit jo nykyisellään ovat tiukoilla.

Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo, että muutos YVA-tarveharkinnan viranomaiskuulemista koskevaan sääntelyyn on tarpeen EU-sääntelyssä tarveharkinnalle säädetyn määräajan toteutumisen varmistamiseksi. Samalla Varsinais-Suomen ELY-keskus kuitenkin pitää huolestuttava, ettei kuulemista tarvittaessakaan ehdittäisi järjestämään, sillä kunnalla ja muilla viranomaistahoilla voi olla tarveharkinnan kannalta hyvinkin arvokasta tietoa. Jo nykyisin kuulemiset pitkittyvät usein, etenkin kunnan pyynnöstä, jotta he saisivat kannanottonsa hyväksytyä asianmukaisessa menettelyssä. Kuulemisen onnistuminen neuvottelun muodossa edellyttäisi, että neuvotteluun osallistuvat olisivat toimivaltaisia esittämään edustamansa tahon kannan, minkä toteutuminen käytännössä mietityttää etenkin kunnan päätöksenteon osalta. Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo myös, että selvyiden vuoksi säädettävä poikkeus olisi luonnollisempi lisätä uuden säännöksen sijaan YVA-lain 13 §:ään, jossa jo nykyisin säädetään YVA-tarveharkinnan kuulemisesta sekä siitä koskevasta määräajasta.

Varsinais-Suomen ELY-keskus toteaa, että ehdotetun YVA-lain 38 b §:n 1 momentin osalta jää epäselväksi, miksi se on tarkoitus säätää YVA-lakiin ja millä tavalla se edistäisi YVA-menettelyyn ennakkointia. Momentin mukaan hankkeesta vastaavan tulisi lähettää kriittisten raaka-aineiden asetuksen 7 artiklan mukainen hakemus ja päätös yhteyspisteviranomaiselle, joka ehdotuksen mukaan olisi Pohjois-Suomen AVI. Säännöskohtaisten perustelujen mukaan näin pystyttäisiin yhteysviranomaisessa paremmin varautumaan tulevaisuudessa mahdollisesti vireille tulevaan YVA-menettelyyn taikka YVA-menettelyn soveltamista koskevaan päätöksentekoon. Epäselväksi jää, miten tiedon toimittaminen Pohjois-Suomen AVI:iin auttaa toimivaltaista ELY-keskusta varautumaan tuleviin YVA-tehtäviin, tai jos perusteluissa on kirjoitusvirhe, miksi Pohjois-Suomen AVI:n ylipäätään

tulisi varautua YVA-asioiden vireilletuloon. Näin ollen myös säännöksen kytkös YVA-lakiin jää kaikin puolin epäselväksi.

Hallituksen esityksen sivulla 13 todetaan ”Ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain mukaiselle yhteyspisteviranomaiselle kohdistuvat vaikutukset koskevat strategista hanketta koskevan hakemuksen ja päätöksen välittämistä yhteyspisteviranomaiselle”. Varsinais-Suomen ELY-keskus huomauttaa, että esitys jättää täysin avoimeksi, mitä tällä tarkoitetaan. Esityksestä ei ilmene, että YVA-yhteysviranomaiselle olisi säädetty mitään tiedonantotehtävää. Mikäli myös YVA-lain mukaisten asioiden vireille tulosta sekä näitä koskevista päätöksistä, lausunnoista ja perustelluista päätelmistä on tarkoitus tiedottaa Pohjois-Suomen AVI:a, olisi tästä aiheellista säätää erikseen YVA-laissa. Mikäli taas viitataan kriittisten raaka-aineiden asetuksen mukaiseen hakemukseen ja päätökseen on epäselvää, miten ja miksi nämä tulisivat YVA-yhteysviranomaisen tietoon sekä minkä perusteella ja milloin ne tulisi toimittaa Pohjois-Suomen AVI:lle.

Lopuksi Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo, että esitystä on syytä tarkistaa ja korjata siten, että on selvää, milloin puhutaan YVA-lain mukaisesta yhteysviranomaisesta ja milloin ympäristönsuojelu- ja vesiasioiden käsittelystä aluehallintovirastossa annetun lain mukaisesta yhteyspisteviranomaisesta.

Madekivi Olli
Varsinais-Suomen ELY

Arlander Joy
Varsinais-Suomen ELY - Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue